

11.6.2020

Suomen Oppisopimusosaajat ry:n hallituksen lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi oppivelvollisuuslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi, VN/1985/2020-OKM-1

Suomen Oppisopimusosaajat ry:n hallitus kiittää mahdollisuudesta lausua näkemyksemme luonnoksesta hallituksen esitykseksi oppivelvollisuuslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Suomen Oppisopimusosaajat ry:n hallitus pitää oppivelvollisuuden laajentamisen taustalla olevaa tavoitetta osaamistason nostamisesta ja työelämään pääsemisen ja jatko-opintoihin edellytysten varmistamisesta perusteltuna.

On ilmeistä, että oppivelvollisuuden laajentamisesta syntyy lisäkustannuksia tarvittavan opetuksen ja ohjauksen ohella oppimateriaalien ja työvälineiden, työasujen ja -aineiden sekä yli viiden kilometrin koulumatkojen osalta. Esityksen mukaan ollaan koulutuksenjärjestäjille korvaamassa syntyvät kustannukset täysimäärisinä, mutta kokonaisuutena ovat kustannukset lisäämässä julkisen talouden kestävyysvajetta.

Ammatillisessa koulutuksessa nuorten koulutuksen suorittamisen estymiseen tai sen laiminlyöntiin johtaneet syyt ja syrjäytymiskehityksen alkaminen on todettavissa usein jo perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen aikana. Mahdolliset lisäresurssit olisi käytettävä syrjäytymiskehityksen torjumiseen varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa. Tavoitteena olisi varmistaa, että nuorilla on riittävät edellytykset siirtyä ammatilliseen tai lukiokoulutukseen ja suorittaa 2. asteen tutkinto. Lisäksi hakeutumisvelvollisuuden ja perusopetuksen järjestäjän ohjaus- ja valvontavastuun toimintamallit ovat tärkeitä kehittämiskohteita. Kehittämistä tarvitaan riittävän ja yksilöllisen nivelvaiheen ohjauksen lisäksi myös perus- ja toisen asteen suorittamisen mahdollisuuksien yhdistelmiin ja jatko-
polkujen sekä siirtymien helpottamiseen.

Ottaen huomioon koronapandemian vaikutukset sekä koulutuksen järjestäjille ja muille uudistuksen avaintoimijoille tuleva aikataulupaine, pidämme uudistuksen voimaantulon aikataulua tiukkana. Lain voimaantuloon tulisi antaa lisääaika niin, että se voisi tulla voimaan aikaisintaan 1.8.2022. Pidämme perusteluna myös sitä, että samaan aikaan suunnitellaan aloitettavaksi uusi nivelvaiheen koulutus.

Oppisopimuskoulutuksen näkökulma ja lausunto tiivistetysti:

- Lain voimaantuloon tulisi antaa lisää aikaa niin, että se voisi tulla voimaan aikaisintaan 1.8.2022. Pidämme perusteluna myös sitä, että samaan aikaan suunnitellaan aloitettavaksi uusi nivelvaiheen koulutus.
- Nivelvaiheen koulutuksen tulee tarjota opiskelijalle valmiudet ja mahdollisuudet työelämässä oppimiseen.
- Pyydämme huomioimaan mahdolliset vaikutukset työpaikalla järjestettävään koulutukseen ja esitämme, ettei lisävelvoitteita oppisopimuksessa työnantajille synny.
- Oppivelvollisen koulumatkatuki koskisi vähintään 5 kilometrin yhdensuuntaista matkaa. Näinollen oppisopimukseen siirryttäessä muuttuisi koulumatkatuki matkakorvaukseksi ja yhdensuuntaisen matkan vähimmäisraja 5 kilometristä 10 kilometriin. Kaksi erilaista menettelytapaa oppivelvollisuuden suorittamisen aikana voi aiheuttaa sekaannusta.
- Tiivis yhteistyö asuinkunnan ja oppilaitoksen opiskeluhoollon välillä edistää oppivelvollisuuden toteutumista. Oppivelvollisuuden toteutumisen ohjauksen ja valvonnan toimintamallia tulee kehittää oppilaitoksen ja asuinkunnan välillä.
- Lakiluonnoksen perusteella alle 18-vuotias ei jatkossa olisi TE -palveluiden asiakas ja työtön työnhakija. Palkkatuen myöntäminen työnantajalle tulisi olla edelleenkin mahdollista, vaikka oppisopimuksella työllistettävä henkilö on oppivelvollinen.

Suomen Oppisopimusosajat ry, hallitus